

Ede, 6 mei 2020

Lieve Ruth,

Wat een feest van herkenning om je brief te lezen! Ik had schroom om te delen over mijn huidhonger, maar mijn ervaring zei me dat het kon. En dus deed ik het. En nu blijkt: je herkent het! Wat een feest. Tijd voor een taartje en om dat feest samen te vieren!

Hoewel, samen? Samen vieren is niet meer gewoon.

Samen herdenken ook niet meer. Tenminste, als ik denk aan hoe het was: samen vieren, dat is samen zijn, lijfelijk samen zijn. Zoals we samen 5 mei vieren en daarvoor met grote groepen samen kwamen. En zoals we 4 mei in grote getale en met veel mensen herdenken op de Dam, en bij allerlei plaatselijke monumenten. Zo herinner ik me samen. En zo voelde ik me verbonden met de mensen om me heen.

Maar nu, nu is samen heel anders. In je eentje vieren, in je eentje een taartje eten kan nu ook samen zijn.

Omdat iemand anders op een andere plek ook een taartje eet. Omdat je dat zo hebt afgesproken. Maar toch is het zo wennen! Als ik mijn team zie, met videobellen, allemaal op een andere plek en toch is het een soort samen. Als ik naar de kerkdienst op Youtube kijk, allemaal op een andere plek, en toch samen. Als ik dan om me heen kijk, thuis, dan zie ik alleen mezelf. Dan voel ik me soms ook zo alleen. Omdat al die dingen die vroeger samen waren, bij elkaar, nu zo anders zijn. Samen heeft een nieuwe dimensie gekregen.

Ik blijf dat toch echt ingewikkeld vinden. Mijn hele beeld van samen is in diggelen gevallen.

Maar als ik dan heel soms, doordat ik weet dat verschillende mensen op verschillende plekken, dezelfde dingen doen, meemaken, volgen, dan voel ik soms toch weer die oude verbondenheid. De verbondenheid die ik ook ken van het oude samen. Ik ervoer dat ook toen ik 4 mei naar de dodenherdenking op tv keek. En toen ik gisteren de vlag weer hoog in de mast hing om de vrijheid te vieren.

Maar tegelijk is er een verzet in mij: ik wil deze manier van samen niet gaan zien als het nieuwe normaal.

Ik wil dat de oude betekenis van samen weer terugkomt. En dat we kunnen vieren en ons verbonden voelen terwijl we in elkaars fysieke aanwezigheid zijn en elkaar in de ogen kunnen kijken. Zou het ooit nog terugkomen, lieve Ruth? Zouden we ooit nog

de oude betekenis van samen kennen en ervaren hoe goed dat kan zijn? Soms ben ik bang, omdat ik niet weet of dat ooit nog zo wordt. Omdat het allemaal lang duurt. Omdat iedereen zegt dat dit niet het laatste virus zal zijn. Zal dit dan toch het nieuwe normaal zijn? Of is het allemaal een slechte droom?

Ik wil je alle goeds toewensen, maar ben nu onzeker of ik zoiets nog wel kan zeggen...

Ik lees graag weer van je.

In verbondenheid,

Lisan